

Karlínské gymnázium, Praha 8, Pernerova 25

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM
PRO ŠKOLNÍ ROK 2016 / 2017

Charakteristika školy

Karlínské gymnázium je čtyřleté státní gymnázium s dlouholetou tradicí. Organizací denního studia i studia dálkového zaujímá výjimečné postavení mezi gymnázii v celé republice. Škola se nachází v městském obvodu Prahy 8 a je umístěna v budově Hlavního města Prahy v ulici Pernerova 25. Její umístění v těsné blízkosti Karlínského náměstí je velmi výhodné vzhledem k snadné dostupnosti z nedalekých zastávek metra C a B Florenc a metra B Křižíkova. Vzhledem k velmi dobré dopravní dostupnosti navštěvují naši školu žáci z celé Prahy a zároveň jsme i spádovou oblastí pro Středočeský kraj.

Pro výuku biologie, matematiky a fyziky, chemie, zeměpisu, cizích jazyků, výpočetní techniky a estetické výchovy jsou zřízeny specializované učebny. Část učebny chemie je zařízena jako laboratoř vybavená chemickými stoly. V suterénu budovy je vybudováno fitcentrum s posilovnou, gymnastickým sálem a kompletním sociálním zázemím. Toto zařízení je využíváno především pro výuku tělesné výchovy, ale v době mimo vyučování je mohou využívat i žáci. Pro komerční využití se toto zařízení nepoužívá.

Denní studium je zaměřeno na humanitní předměty. Profilujícími předměty jsou dějepis, základy společenských věd a český jazyk a literatura. Tyto předměty mají výrazně zvýšenou hodinovou dotaci. Velký důraz je kladen na výuku cizích jazyků. Studenti povinně studují dva cizí jazyky. Prvním cizím jazykem je anglický jazyk, druhý lze volit mezi německým nebo francouzským jazykem.

Dálkové studium je bezplatné. Studium trvá 5 let, je zaměřeno všeobecně a výuka probíhá formou konzultací jednou týdně.

Školy a školská zařízení a jejich cílová kapacita

1. Gymnázium	610 žáků
2. Školní jídelna	500 strážníků

Důležité kontakty

Ředitel školy

RNDr. Petr Viták

petr.vitak@gyperner.cz

tel.: 224 815 833

Statutární zástupce ředitele

PhDr. Jaroslava Kuchařová

jaroslava.kucharova@gyperner.cz

tel.: 224 815 612

Zástupce ředitele

PhDr. Jan Hušek

jan.husek@gyperner.cz

tel.: 224 813 579

Školní metodik prevence

Mgr. Jiří Rezek

jiri.rezek@gyperner.cz

tel.: 221 871 413

Výchovný poradce

Mgr. Jana Jeřábková

jana.jerabkova@gyperner.cz

tel.: 221 871 412

Dlouhodobé cíle preventivního programu v rámci školy

Cíle preventivního programu korespondují s profilem absolventa školy dle ŠVP. Dochází k důslednému naplňování kompetencí definovaných v ŠVP.

- rozvoj a podpora sociálních kompetencí
- rozvoj schopností řešit problémy, zvládnání stresů, negativních zážitků a vlivů
- zvyšování sebevědomí, rozvoj schopnosti samostatného (správného) rozhodování
- stanovení reálných cílů v životě
- výchova ke zdravému životnímu stylu, výchova k ekologickému myšlení
- zvýšení odolnosti studentů vůči sociálně patologickým jevům (tedy aktivitám v následujících oblastech):
  - 1) násilí a šikanování, záškoláctví
  - 2) kriminalita, vandalismus a jiné formy násilného chování
  - 3) ohrožování mravní výchovy mládeže
  - 4) xenofobie, rasismus, intolerance, antisemitismus
  - 5) užívání návykových látek (včetně alkoholu a kouření), anabolik, medikamentů a dalších látek
  - 6) patologické hráčství (gambling)
  - 7) divácké násilí, domácí násilí
  - 8) komerční sexuální zneužívání dětí, syndrom týraných a zneužívaných dětí
  - 9) sekty a sociálně patologická náboženská hnutí

Krátkodobé cíle preventivního programu v rámci školy

Cíle preventivního programu korespondují s profilem absolventa školy dle ŠVP. Dochází k důslednému naplňování kompetencí definovaných v ŠVP.

- vedení žáků ke vzájemné úctě a k osvojování norem mezilidských vztahů založených na demokratických principech, respektujících identitu a individualitu žáka
- vedení žáků k humánnímu a tolerantnímu jednání, jednání v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost jedince
- zvýšení osvětové činnosti třídních učitelů i ostatních pedagogů ve třídách
- zavedení jednotného postupu pedagogů při řešení rizikového chování žáků
- zkvalitnění práce třídních učitelů na pravidelných třídnických hodinách ve spolupráci se školním metodikem prevence

Personální zajištění programu

Školní metodik prevence: Mgr. Jiří Rezek

Konzultační hodiny: pondělí - týden B, D: 15.40 - 16.25

čtvrtek - týden A, B: 14.45 - 17.15

Školní metodik prevence úzce spolupracuje s ředitelem školy, statutárním zástupcem, výchovnou poradkyní, ostatními pedagogy, v případě potřeby s rodiči, následujícími institucemi: PPP pro Prahu 7 a 8 (PhDr. Iva Světlá), Křesťanskou PPP Praha 8 (Mgr. Radka Fraňková), Policií ČR, Městskou policií, místním oddělením OSPOD, Krajským metodikem prevence (Mgr. Jana Havlíková) a organizacemi v návaznosti na plnění minimálního preventivního programu.

Východiska pro přípravu školního programu prevence

Při tvorbě preventivního programu vycházel školní metodik prevence z těchto dokumentů

- 1) Protidrogová strategie EU na období 2013 – 2020, vydal Úřad vlády ČR, 2013
- 2) Jak ve škole vytvořit zdravější prostředí (příručka o efektivní školní drogové prevenci), vydal Úřad vlády ČR, 2005
- 3) Metodický pokyn MŠMT 20 006/2007 – 51 k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí žáků a studentů ve školách a školských zařízeních
- 4) Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- 5) Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na jednotlivá období
- 6) Vyhláška 72/2005 ve znění vyhlášky 197/2016 o poskytování poradenských potřeb
- 7) Zákon o sociálně právní ochraně dětí a mládeže 359/99 Sb.
- 8) Zákon 561/2004 Sb.(Školský zákon), §21, §22, §30,§116
- 9) Vyhláška 116/2011 Sb. (o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních), příloha 3: Standardní činnosti školního metodika prevence
- 10) Vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných

Vnější zdroje školy pro tvorbu MPP

Jako vnější zdroje školy použil a pro svou práci nadále využívá metodik prevence tyto zdroje:

www.msmt.cz – komplexní informace o aktualitách, kontakty na další organizace

www.odrogach.cz

www.adiktologie.cz

www.kppp.cz

www.ppppraha7a8.cz

Vnitřní zdroje školy

Jako důležitá součást MPP jsou vnímány také tzv. vnitřní zdroje, což jsou primárně informace od třídních učitelů, ale také od samotných žáků, případně i od nepedagogických pracovníků. Pravidelně jsou učitelé dotazováni, zda se v jejich třídě nevyskytuje případ rizikového chování. Pro žáky je také zřízeno kontaktní místo, kde se mohou svěřit s problémy (kabinet školního metodika prevence, který je umístěn v prvním patře). Vzhledem k vytížení kabinetu jsou všichni žáci informováni o možnosti konzultace i na jiném místě dle, třeba i rychlé domluvy. Metodik prevence má vypsány pravidelné konzultační hodiny umístěné i na webu školy.

Informace od pedagogů

Ve škole funguje monitorovací systém rizikového chování žáků. Spočívá v odhalování nežádoucích projevů chování žáků ve školním i mimoškolním prostředí. Je založen na spolupráci metodika prevence s výchovnou poradkyní, třídními učiteli, ostatními pedagogickými i nepedagogickými pracovníky školy. Cílem tohoto systému je podchycení rizikového chování jednotlivých žáků a následná odborná intervence při řešení rizikového chování žáků tak, aby nedocházelo k vyhocení konfliktních situací a k narušování optimálního sociálního klimatu ve třídě či škole. Vzhledem k velikosti školy se problémy řeší v podstatě ihned.

Učitelé informují školního metodika prevence o výchovných problémech žáků. Školní metodik prevence vede evidenci výskytu rizikového chování žáků ve škole a při aktivitách pořádaných školou. Podle závažnosti jednotlivých případů řeší rizikové chování žáků, přičemž postupuje dle krizových scénářů, doporučených metodických pokynů MŠMT, Školního řádu, úzce spolupracuje s vedením školy. Závažnější případy konzultuje s okresním metodikem prevence či dalšími odborníky z organizací zabývajících se problematikou primární prevence rizikového chování a z organizací poskytujících odbornou pomoc.

Nejzávažnější případy rizikového chování žáků jsou projednávány výchovnou komisí nebo pedagogickou radou (alkohol a kouření na akcích školy, šikana, neomluvená absence většího rozsahu a ničení školního majetku). Méně závažná opakovaná porušování školního řádu (pozdní omlouvání, pozdní příchody, nepřezouvání a v neposlední řadě neplnění studijních povinností žáky) projednává školní metodik prevence s výchovnou poradkyní, třídními učiteli, žáky a jejich zákonnými zástupci.

Informace od rodičů

Školní metodik prevence získává informace o žácích z osobního jednání s rodiči, e-mailové pošty, telefonických rozhovorů, dotazníků, vlastních pozorování. Vypisuje též konzultační hodiny pro zákonné zástupce žáků.

Informace od žáků

Školní metodik prevence získává informace z dotazníků a anket určených pro žáky, z rozhovorů se žáky, e-mailové pošty.

Vzdělávání pedagogů

Školní metodik prevence v současné době prochází dvouletým specializačním studiem, které pořádá Klinika adiktologie 1. lékařské fakulty a Všeobecné fakultní nemocnice Univerzity Karlovy v Praze. Dále se metodik prevence pravidelně zúčastňuje setkání metodiků, které probíhá minimálně dvakrát za rok. Sleduje nabídku seminářů v této oblasti a účastní se jich. Ostatní pedagogy průběžně informuje o novinkách v této oblasti (aktuálně nebo při pedagogických radách), o postupu v případě výskytu šikany, podezření z užití drog. Je posilována spolupráce v pedagogickém sboru a účast jednotlivců na plnění preventivního programu školy, hlavní důraz je kladen na práci třídního učitele. Snahou vedení školy je umožnit další vzdělávání v této oblasti i ostatním pedagogům. V letošním školním roce jde o jeden z hlavních cílů vytčených i v Ročním plánu školy.

Spolupráce s rodiči

Rodičům je zajišťován informační servis především prostřednictvím internetových stránek školy, kde najdou komplexní nabídku informací o škole, přehled o konzultačních hodinách, mailové adresy, telefonní čísla pedagogů. Dále mohou využít nástěnku ve škole, úzce spolupracovat s metodikem prevence, který jim může nabídnout odkazy na příslušné instituce, webové stránky, vhodnou literaturu.

Riziková místa v rámci školy

Škola je situována v Praze 8 - Karlíně. Okolí školy je pravidelně monitorováno městskou i státní policií, která má v blízkosti školy i služebnu. Nedávno proběhla rekonstrukce parku u kostela sv. Cyrila a Metoděje, díky které ubylo rizikových míst v okolí školy.

Jako riziková místa ve škole jsou označeny toalety, konkrétně chlapecké WC v prvním patře, dívčí ve druhém patře a smíšené ve čtvrtém. Službu konající dozor má za úkol v rámci svých možností zajistit kontrolu tohoto místa.

V roce 2015 byla zřízena pozice vrátné, která má pracovní dobu 7:15 – 15:45, tedy po dobu výuky denního studia. Vrátná v rámci svých úkolů zajišťuje monitoring vestibulu školy ve snaze minimalizovat možnosti rizikového chování. V době polední pauzy na oběd je střídána školníkem.

Do výuky jednotlivých předmětů jsou dána následující témata zohledňující prvky prevence:

Český jazyk: šikana (1. ročník - rytířská a hrdinská epika, rytířské ctnosti; 3. ročník – Kafka)
xenofobie (2. ročník -J. Neruda – Povídky malostranské)
rasismus, šikana, xenofobie (3. ročník -J. Steinbeck, W. Faulkner, T. Morrison
+ 4. ročník -2. svět. válka – L. Fuks, A. Lustig, J. Škvorecký, J. Otčenášek)
užívání návykových látek (2. ročník – naturalismus; 3. ročník prokletí básníci;
4. ročník – R. John)

Anglický jazyk: problémy současného světa- průběžně po celou dobu studia včetně
volitelných konverzací z jazyka

Francouzský jazyk: mládež a její problémy, sport, ekologie (4. ročník)

Chemie: alkoholy a jejich působení na člověka (2. ročník)
alkaloidy (3. ročník)
chemické složení drog a jejich účinek (3. ročník)

Biologie: toxikologie hub a rostlin (1. ročník)
působení jedovatých látek na člověka (2. a 3. ročník)
chemické složení drog a jejich účinek (3. ročník)

Zeměpis: rasismus a xenofobie v rámci regionální geografie (2. ročník)

Základy společenských věd: vztahy mezi spolužáky (1. ročník- psychologie)
rodina – (1. ročník- sociologie)
úcta ke stáří – (1. ročník- psychologie)
alkohol (1. ročník- psychologie, 3. ročník – globalistka)
násilí, kriminalita (1. ročník- sociologie, 2. ročník- právo)
xenofobie (1. ročník- sociologie)
sekty (4. ročník- etika)
ohrožení mravní výchovy (průběžně)

Dějepis: rasismus a xenofobie - dějiny starověké Palestiny a židovského národa (1. ročník)

postavení židovské a romské populace ve středověku a v raném novověku
konfrontace islámského, křesťanského a židovského světa (2. ročník)

postavení černošského a indiánského obyvatelstva v Americe, antisemitismus
v Rusku a obecně v Evropě, Dreyfusova a Hilsnerova aféra (3. ročník)

nacismus a rasová teorie (4. ročník)

Tělesná výchova: po celou dobu studia je kladen důraz na zdravý životní styl, týmovost a
fair-play

V ostatních předmětech jednotliví vyučující zařazují preventivní témata dle potřeby a snaží se působit komplexně.

Konkrétní preventivní aktivity

Adaptační kurz

Adaptačního kurzu se účastní žáci prvního ročníku vždy na začátku školního roku. V roce 2016/2017 to bude 5. - 7. září. Místem konání je rekreační středisko Drak Křižanov. Program se uskutečňuje pod vedením Centra outdoorových programů Jihlava a jejich školených instruktorů. Kurzu se účastní vždy třídní učitelé a další pedagogové pověřeni vedením školy. Žáci mají možnost vyzkoušet také lanové centrum a paintball. Cílem je pomocí aktivit různého stupně obtížnosti dosáhnout toho, aby se žáci i učitelé navzájem poznali, zjistily se případné problémy ještě před začátkem výuky a především aby se napomohlo ke stmelení kolektivu.

Celý program je vždy velmi zdařilý a bude se uskutečňovat i v dalších letech.

Sociometrie

Sociometrie v prvních ročnících je uskutečňována prostřednictvím Křesťanské pedagogicko-psychologické poradny, která sídlí ve stejné ulici jako škola. Probíhá klasickou dotazníkovou formou, jež KPPP vyhodnotí a výsledky předá škole. Následně probíhají konzultace mezi výchovným poradcem, metodikem prevence a jednotlivými třídními učiteli o výsledcích. Při zjištění závažných problémů je na ně dle potřeby reagováno.

Dotazníkové šetření 3. ročníku

Ve školním roce 2015/2016 proběhlo první dotazníkové šetření, která bylo škole nabídnuto Českou asociací školních metodiků prevence. Na základě dohody vedení školy a metodika prevence byly zvoleny jako cílové skupiny žáci třetích ročníků. Šetření bylo vedeno formou jednoduchých otázek, které měly za úkol zjistit sklony žáků k návykovým látkám a dalším formám rizikového chování.

Výsledky jsou k dispozici do měsíce a metodik prevence poté konzultuje zjištěné skutečnosti s jednotlivými třídními učiteli, případně s vedením školy.

V letošním školním roce plánujeme uskutečnit toto šetření znovu.

Přednáška o HIV

Na jaře každého školního roku je na základě domluvy ŠMP s výchovnou poradkyní konána přednáška pro žáky druhého ročníku o rizikovém sexuálním chování a riziku nákazy virem HIV. Akce je realizována paní Monikou Podlahovou a je hodnocena velmi kladně.

Preventivní přednáška pro 1. ročník

Preventivní přednášky jsou vždy voleny na základě konkrétní nabídky. V předcházejících školních rocích se žáci prvního ročníku účastnili přednášky mjr. Badina z Policie České republiky v divadle U Hasičů. Přednášky jsou hodnoceny žáky i metodikem prevence kladně, proto se budeme ubírat tímto směrem i v roce 2016/2017.

V Praze dne 31. 8. 2016

Mgr. Jiří Rezek
školní metodik prevence

Program k prevenci a řešení šikanování

Tento program je součástí školního programu prevence

Program proti šikanování vychází především z následujících dokumentů: zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, metodického pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č.j.MSMT – 22294/2013-1, a je součástí školního preventivního programu. Je vypracován v souladu s platným zněním Školního řádu.

1) Cíl programu

Cílem programu je vytvořit ve škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí. Školase zaměří na podporu solidarity, tolerance a respektu, podporu vědomí sounáležitosti a vzájemné spolupráce mezi žáky, zaměří se na oblast komunikace, rozvíjení pozitivních vztahů mezi žáky ve třídách i mezi žáky a učiteli, bude jednat v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost jedince.

2) Odpovědnost za plnění programu:

- na tvorbě i realizaci programu se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci
- jeho koordinace je v kompetenci ŠMP
- za realizaci je odpovědný ředitel školy

3) Co je a co není šikana

příklady nepřímých znaků šikany:

- žák se o přestávkách zdržuje stranou od ostatních, nemá kamarády
- přestávky tráví v bezpečné blízkosti učitelů nebo mimo třídu, vymýšlí si záminky, aby nemusel být ve třídě
- jeho prospěch se zhoršuje, nesoustředí se na učení
- má často rozházené a poškozené věci, často se mu „ztrácejí“
- působí smutně, stísněně, často ho bolí hlava, nechce se mu do školy...

- při týmových sportech zůstává k volbě jako poslední

příklady přímých příznaků šikany:

- často opakované pošťuchování, strkání, údery, poškozování věcí, které žák neoplácí
- jednostranné vyžadování věcných nebo peněžních darů
- jeden žák vystupuje vůči druhému trvale v roli nadřízeného a požaduje plnění zadaných úkolů
- soustavné posměšné poznámky, nadávky, hrubé žerty, hanlivá přezdívka – pokud to žák snáší a trpí tím
- na žáka je vyvíjen nátlak k vykonání nemorálních až trestných činů
- využívání elektronických médií k obtěžování, ponižování, zesměšňování a zastrašování (kyberšikana)

Šikana není:

- jednorázová rvačka, nevhodný vtip či konflikt
- dobrovolné vyčlenění dítěte z kolektivu, vycházející z jeho introvertní povahy a není motivováno snahou ublížit či pobavit se na jeho úkor

4) Prevence šikany

Škola či školské zařízení má jednoznačnou odpovědnost za žáky. V souladu s ustanovením § 29 zákona č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, je škola povinna zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví studentů v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit, a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování.

Každý pedagog je odpovědný za vytvoření zdravého klimatu třídy. Je povinen zejména:

- podporovat rozvíjení pozitivních vztahů mezi dětmi
- jednat s dětmi jako s partnery
- udržovat ovzduší důvěry mezi dětmi a pedagogy
- v kritických situacích dát jasně najevo, že špatné chování nelze tolerovat
- nebýt lhostejný k projevům agresivity
- nepodceňovat počáteční projevy šikanování, ale jeho projevy neprodleně řešit

- informovat děti i rodiče, na koho se obrátit v případě problémů- třídní učitel, výchovný poradce, vedení školy, metodik prevence, linka důvěry...

Ředitel školy:

- zajišťuje vzdělávání pracovníků v oblasti šikanování
- zajišťuje doplňování školní knihovny o literaturu z oblasti problematiky násilného chování a šikanování
- zajistí, aby ve školním řádu byla jasně stanovena pravidla chování včetně sankcí za jejich porušení
- zajistí v souladu s pracovním řádem dohled pedagogických pracovníků nad žáky ve škole i při školních akcích
- zajistí, aby žáci a pedagogové byli seznámeni s negativními důsledky šikany, a to jak pro oběti a pachatele, tak i pro celý třídní kolektiv
- spolupracuje se ŠMP , výchovným poradcem, TU a rodiči při řešení krizových situací.

Školní metodik prevence (ŠMP):

- koordinuje plán proti šikanování a následně s programem proti šikanování seznámí všechny pedagogické pracovníky,
- spolupracuje s TU, VP a vedením školy při řešení krizových situací,
- spolupracuje s okresním metodikem prevence, se školním psychologem, zdravotnickými zařízeními, Policií ČR, orgány sociálně právní ochrany dětí a mládeže
- podílí se na aktivitách v rámci prevence šikany v souladu s „Preventivním programem“.

Výchovný poradce (VP):

- spolupracuje s ŠMP při vytváření programu proti šikanování,
- spolupracuje s ŠMP, TU a vedením školy při řešení krizové situace.

Třídní učitelé (TU):

- na začátku školního roku informují žáky i rodiče, na koho se obrátit při problémech ve škole (TU, ŠMP, výchovný poradce, vedení školy), ale i mimo školu,

- seznámí na začátku roku žáky i rodiče s programem proti šikaně (zápis v třídní knize, třídní schůzky),
- řeší okamžitě projevy sociálně patologického chování (ve spolupráci se ŠMP a výchovným poradcem),
- v průběhu školního roku diskutují se žáky o slušném chování i pozitivních mezilidských vztazích.

Rodiče:

- v případě podezření na šikanu týkající se nejen jejich dítěte, ale i ostatních spolužáků, informují TU nebo jiného pedagoga, ŠMP, VP nebo přímo vedení školy
- spolupracují se školou při řešení problému
- na doporučení školy spolupracují s PPP či jinými odbornými pracovišti.

Aktivity školy v prevenci proti šikaně:

- plánované akce a programy pro žáky v rámci Preventivního programu školy a dalších školních akcí
- soustavná práce učitelů, případně ŠMP nebo VP s třídními kolektivy
- informovanost žáků o projevech šikany – ve výuce, informační letáčky, doporučená literatura a kontaktní adresy na webových stránkách školy a na nástěnkách
- poradenské služby výchovného poradce a metodika prevence, pravidla chování ve Školním řádu
- spolupráce se školním psychologem a PPP

5) Školní preventivní tým

Je určen k řešení aktuálních problémů, úzké spolupráci a prosazování „Preventivního programu“ a „Programu prevence a řešení šikanování“. Jeho členy jsou: ředitel školy, školní metodik prevence, třídní učitel, výchovný poradce. Tým lze aktuálně doplnit nebo přeskupit podle povahy řešené situace.

6) Krizový plán k řešení šikany

Postup při řešení šikany nebo podezření na šikanu:

- okamžitě informovat členy školního preventivního týmu (třídního učitele, školního metodika prevence, výchovného poradce, vedení školy) a dohodnout další postup
- je třeba postupovat velmi uvážlivě a citlivě (každý případ je jiný, dodržovat diskrétnost a důvěrnost informací, neřešit před celou třídou)
- zorientovat se v situaci, provést orientační šetření
- zvážit, zda požádat o spolupráci okresního metodika prevence, zda provést sociometrické testy, zda přivolat Policii ČR apod.
- postupovat v souladu s Metodickým pokynem MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č. j. 24 246/2008-6.

Při vyšetřování počáteční šikany bude využit následující postup:

1. Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi - v soukromí, upozornit, že případ nebude řešen před celou třídou.
2. Nalezení vhodných svědků.
3. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky, nikoli však konfrontace obětí a agresorů. Zaměřit se na otázky Kdo je obětí a kdo agresorem, Kolik jich je, Kdo je iniciátorem, Kdo je aktivním účastníkem, Co, kdy a kde dělali agresori obětím, Jak dlouho to trvá, ...
4. Zajistit ochranu obětem. Znovu s nimi hovořit (velmi citlivě), pokud se lišila jejich výpověď od výpovědi svědků. Případně se spojit s rodiči oběti a požádat o pomoc a spolupráci.
5. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi - snažit se najít nejslabší článek, dovést je k přiznání či vzájemnému obviňování.
6. Svolat schůzku týmu, projednat, zda se jedná o šikanu a v jaké závažnosti, jaká opatření učinit vzhledem k oběti a agresorovi i třídě jako celku, rozhodnout, kdo bude jednat s rodiči obětí a agresorů.
7. Pozvat do školy rodiče agresorů (jsou-li nezletilí), seznámit je s navrženými opatřeními, požádat je o spolupráci, provést zápis. Je-li agresor zletilý, jednat přímo s ním.
8. Pozvat do školy rodiče oběti (nezletilé), ne však zároveň s rodiči agresora. Dohodnout další opatření a postup knápravě situace. Provést zápis.
9. Oznámit případné potrestání viníků ve třídě a dát najevo, že škola nebude shovívavá k podobným projevům chování a že bude vyžadovat plnění Školního řádu. Třída se nadále sleduje.

Pokročilá šikana s neobvyklou formou – výbuch skupinového násilí vůči oběti, tzv. třídního lynčování, vyžaduje následující postup:

1. Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti.
2. Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
3. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.

4. Pokračující pomoc a podpora oběti.
5. Nahlášení policii.
6. Vlastní vyšetřování.

7) Výchovná opatření

Doporučuje se dále pracovat s agresorem (jeho náhled na vlastní chování, motivy, rodinné prostředí, ...). V případě potřeby doporučit péči pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče nebo jiných odborníků - klinických psychoterapeutů nebo psychiatrů.

Pro nápravu situace ve skupině je potřeba pracovat s celým třídním kolektivem. Je nezbytné vypořádat se i s traumaty těch, kteří přihlíželi, ale nezasáhli (mlčící většina). Další práce se třídou je v kompetenci TU, ŠMP nebo VP, případně jiných odborníků. Je třeba si uvědomit, že naším cílem není potrestat viníky, ale především zajistit nápravu a zlepšení vztahů ve třídě.

Pro potrestání agresorů lze užít následující výchovná opatření:

- napomenutí a důtka TU, důtka ředitele školy
- snížení známky z chování
- podmíněné vyloučení a vyloučení ze studia

V mimořádných situacích je možnost užít i jiná opatření:

- ředitel školy může doporučit rodičům obrátit se na příslušný diagnostický ústav
- ředitel školy podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dětí k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu

Vypracoval: Mgr. Jiří Rezek – školní metodik prevence

RNDr. Petr Viták

ředitel Karlínského gymnázia